

Micul Pateric

Povestit
și ilustrat
pentru copii
de părintele

Savatie Baștovoii

GATHISHA

MICUL PATERIC

POVESTIT ȘI ILUSTRAT
PENTRU COPII DE

PĂRINTELE
SAVATIE BAȘTOVOI

CATHISHA

Redactor: Elena Marinescu

Coperta: Ieromonah Savatie Baștovoii

© Ieromonah Savatie Baștovoii

© Editura Cathisma, pentru prezenta ediție, București, 2008

cathisma@mail.ru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Micul Pateric / povestit și ilustrat pentru copii de ieromonah

Savatie Baștovoii. – București: Cathisma, 2008

ISBN 978-973-88442-8-5

I. Savatie Baștovoii, ieromonah (adapt.; il.)

087.5:2

CUVÎNT ÎNAINTE

De la bun început, trebuie să spunem ce este un Pateric. Cuvîntul *pateric* provine de la grecescul *pater*, adică părinte. Prin urmare Patericul este o carte care cuprinde cuvinte ale Sfinților Părinți adunate pentru folosul credincioșilor.

Biserica Ortodoxă a moștenit mai multe paterice. Cel mai cunoscut este *Patericul Egiptean*. El cuprinde mărturii despre sfinții care au trăit în veacurile al IV-lea – al VI-lea, în special în Pustia Egiptului, după cum îl arată și numele.

Cu timpul au fost alcătuite și alte paterice, astfel încât ele au ajuns destul de multe. Mai toate mănăstirile mari din lumea întreagă au patericele lor.

Patericul de față, numit de noi „mic”, nu este o prescurtare a vreunuia dintre patericele mari, ci o culegere de texte din mai multe izvoare, cum ar fi: *Lavsaiconul*, *Patericul Egiptean*, *Limonariul*, *Proloagele*, *Viețile Sfinților*. Pe lângă acestea, am preluat istorisiri din *Viețile Sfinților Italiani* cuprinse în *Dialogurile Sfântului Grigorie cel Mare*.

Micul Pateric este denumit astfel atît din cauza dimensiunilor sale, cît și pentru faptul că se adresează celor mici. Am căutat să selectăm povestiri care să trezească interesul copiilor. Ele au fost repovestite, pentru a fi cît mai clare și mai ușor de urmărit.

Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că *Micul Pateric* nu este o culegere de povești. Toate întâmplările povestite aici sînt adevărate. Sfinții și oamenii amintiți în carte sînt reali. Din cauza modestiei, nu toate numele sfinților au fost transmise pînă la noi. Însă aceasta nu trebuie să fie o piedică pentru a intra în legătură cu ei prin rugăciune.

Nu ne îndoim că Sfinții, care au fost atît de buni în timpul vieții, nu vor întîrzia să vină în ajutorul tuturor celor care vor citi cu dragoste viețile lor și vor încerca să urmeze faptele lor bune.

MICUL PATERIC

CUVINTE
FOLOSITOARE
PENTRU
CEI
MICI

STRUGURELE SFÎNTULUI MACARIE

Trăia odată în pustia Egiptului un părinte cu numele Macarie. Acesta era cunoscut în toată țara pentru faptele bune pe care le făcea și multă lume venea la el după sfat. Deoarece în aceeași pustie mai locuia încă un părinte Macarie, pe acesta, despre care vom vorbi, toți l-au numit Orășeanul, din cauză că provenea din vestita cetate a Alexandriei. Sfântul Macarie era de acum bătrîn și conducea o mănăstire de

călugări atunci cînd s-a petrecut întîmplarea pe care o vom povesti.

Într-una din zile, a venit la Sfântul Macarie un om oarecare și i-a adus un strugure copt și bine mirositor. Trebuie să știm că în pustie călugării nu aveau de unde culege struguri, deoarece acolo e arșiță mare tot timpul, nisip cît vezi cu ochii și plantele lipsesc aproape cu desăvîrșire. Omul s-a gîndit că îi va face o mare bucurie părintelui Macarie aducîndu-i acel strugure care este atît de prețios în pustie, unde nici măcar apa nu e îndeajuns. Sfântul a luat strugurele și a mulțumit oaspetelui pentru dragostea arătată.

Rămas singur în chilia sa, părintele Macarie s-a gândit să mănânce strugurele acela atât de frumos care îl îmbia cu mireasma lui plăcută. Dar când a vrut să rupă o bobită, dintr-odată și-a adus aminte de întreaga obște de călugări pe care o conducea și s-a gândit că și ei ar fi vrut, desigur, să guste dintr-un astfel de strugure. Ce să facă sfântul? Să-l mănânce singur n-a mai vrut, deoarece gândul la ceilalți călugări îl făcu să se simtă zgîrcit și lacom. „Oare eu sînt chiar atât de mic la suflet, încît să mănînc acest strugure singur, în timp ce alți frați rabdă de sete? Nu voi face aceasta!” – și-a zis părintele în sinea sa. Și, tot gândindu-se ce să facă cu acel strugure, Sfântul Macarie hotărî să-l dea primului venit.

Nu trecu multă vreme și iată că un călugăr a bătut la ușa părintelui Macarie. Văzîndu-l, părintele s-a bucurat și, după ce a vorbit cu el, a scos strugurele și i l-a dat, zicîndu-i: „Iată, frate, primește de la mine acest strugure, că eu sînt bătrîn și am stomacul bolnav, așa că nu pot mîncă struguri.” Sfântul Macarie a zis pricina bolii doar pentru a-l face pe frate să primească darul, căci și el ar fi gustat măcar o bobită din acel rod atât de arătos și de bine mirositor. Fratele a luat strugurele și s-a dus mulțumind la chilia sa.

Însă cînd a ajuns în chilie și a vrut să mănînce strugurele, tînărul călugăr a avut același gând pe care l-a avut și Sfîntul Macarie: „Cum voi mîncă eu singur acest strugure, în timp ce alți frați rabdă de sete? Mă voi duce și îl voi da unui frate bolnav.” Călugărul a ieșit și s-a dus la un frate pe care îl știa mai bolnăvicios: „El are mai mare nevoie decît mine de strugure” – își zicea în sinea sa.

Dar s-a întîmplat că nici călugărul bolnav n-a ținut strugurele pentru sine, ci a hotărît să-l dea altcuiva. Așa a trecut strugurele de la un călugăr la altul, căci fiecare se gîndea la ceilalți, și nu la sine. Spre seară, unul din

călugări, care tocmai primise în dar acel strugure minunat de la un alt frate, s-a gândit în sine sa: „Ce strugure frumos! Cum de a ajuns el în această pustie arsă de soare și lipsită de verdeață? Mă voi duce să-i dau strugurele părintelui nostru Macarie, pentru că el e bătrîn și are mai multă nevoie de o hrană ca aceasta decît mine, care sînt tînăr și puternic.” Zicînd acestea, călugărul a ascuns strugurele sub haină și s-a dus cu el la chilia Sfîntului Macarie.

Cînd a văzut Sfîntul Macarie strugurele, mult s-a minunat, căci l-a recunoscut îndată. Era chiar strugurele pe care el, primindu-l în dar și nevrînd să-l mănînce, l-a dat unui frate. S-a mirat, pentru că fratele care i-a adus strugurele înapoi era altul decît cel de dimineață. Sfîntul îndată și-a dat seama de cele întîmplate, cum că frații n-au voit nici unul să țină strugurele pentru sine și l-au dat de la unul la altul, iar acum strugurele s-a întors înapoi la el. Prefăcîndu-se că nu știe nimic, Sfîntul Macarie a luat strugurele și a mulțumit, minunîndu-se de cîtă dragoste au dat dovadă călugării din obștea sa, deoarece nimeni nu s-a gândit la sine, ci fiecare la ceilalți.

Rămas singur, părintele Macarie a luat strugurele, zicîndu-și: „De vreme ce nici unul dintre frați nu a mîncat acest strugure, cum îl voi mîncă eu, care le sînt părinte și învățător?” Și, zicînd acestea, a dus strugurele și l-a pus pe o piatră. O pasăre a venit și l-a luat, ducîndu-l puișorilor ei. Așa a sfîrșit strugurele Sfîntului Macarie.

SFÎNTUL AGATON ȘI ÎNGERUL

Pe vremea Sfîntului Antonie cel Mare, trăia în Egipt un părinte pe nume Agaton. Se spune că Agaton, pe cînd era tînăr, l-a vizitat pe Sfîntul Antonie. Acesta din urmă avea de la Dumnezeu darul de a vedea sufletele oamenilor, așa cum noi le vedem fața. Deci, după ce au stat de vorbă, Sfîntul Antonie i-a zis tînărului Agaton că și el va ajunge sfînt și va fi atît de blînd și fără de răutate, încît nu va mai putea vedea răul în oameni, ci numai binele.

Așa s-a și întâmplat, căci, cu timpul, părintele Agaton a ajuns atît de blînd, încît niciodată nu se supăra pe nimeni, oricît de mult rău i-ar fi pricinuit.

A avut loc, așadar, cu Sfîntul Agaton, următoarea întîmplare, din care se vede cît de răbdător și de blînd ajunsese. Într-o zi, s-a dus sfîntul în oraș să vîndă vasele de lut pe care le făcea cu mîna sa în pustie – am uitat să spunem că părintele Agaton era pustnic. Mergînd el așa, a găsit pe cale un lepros. Leprosul l-a întrebat: „Unde te duci?” „În oraș, să vînd vasele acestea” – i-a răspuns sfîntul. „Fii bun – a zis iarăși leprosul –, ia-mă și pe mine cu tine.” „Hai!” – a căzut la învoială Sfîntul Agaton și, luîndu-l pe lepros în spate, l-a dus cu greu pînă în oraș.

Cînd au ajuns în piață, leprosul i-a zis iar: „Pune-mă acolo unde o să vinzi vasele”. Sfîntul a făcut așa cum i-a cerut bolnavul, dar nu apucă bine să vîndă un vas, cînd leprosul sări iar cu gura: „Ai vîndut un vas?” „Da!” – a răspuns părintele Agaton. „Dacă l-ai vîndut, înseamnă că ai bani! Acum să-mi cumperi o plăcintă de banii ăștia!” Sfîntul n-a stat deloc pe gînduri, s-a dus și i-a cumpărat leprosului o plăcintă. Dar leprosul nu se liniștea. Numai ce a vîndut părintele Agaton următorul vas, că leprosul iar a sărit cu gura: „Ai vîndut încă un vas? Cumpără-mi un strugure!” Și tot așa, pînă în seară: de îndată ce vindea sfîntul ceva, leprosul îi cerea să-i cumpere ba una, ba alta, pînă cînd s-au terminat și vasele, și banii.

Cum se apropia seara, părintele Agaton vru să pornească spre casă. Leprosul însă nu-l slăbea: „Vrei să pleci? Ia-mă și pe mine, ca să mă lași acolo de unde m-ai luat!” Rămas și fără vase și fără bani, sfântul îl luă în spate pe lepros și porni încet la drum. Ajuns la locul de unde îl luase dimineață pe lepros, l-a pus cu grijă jos și a vrut să plece. Dar nu apucă să facă un pas, când a auzit în urma sa un glas atît de plăcut, încît n-ai fi găsit în tot pămîntul un glas mai dulce și mai frumos decît acela: „Binecuvîntat ești, Agaton, de Domnul în cer și pe pămînt!” Însă cînd s-a întors să vadă cine a grăit, n-a mai văzut pe nimeni.

Atunci a înțeles Sfântul Agaton că leprosul pe care l-a purtat în spate nu era un lepros adevărat, ci un Înger din cer, trimis de Dumnezeu ca să încerce blîndețea și răbdarea lui. De atîta bucurie, părintelui Agaton i-a trecut și oboseala. El a luat-o încetișor spre chilia sa și multe zile după aceea nu-și putea lua gîndul de la cele întîmplate.

CĂLUGĂRUL SĂRAC ȘI CERȘETORUL FUDUL

Cu foarte multe veacuri în urmă a fost pe malurile râului Iordan o mănăstire care se numea a Turnurilor, deoarece călugării de acolo trăiau în turnuri. În această mănăstire era un călugăr bătrîn și foarte sărac. Însă, necătînd la sărăcia sa, călugărul făcea întotdeauna milostenie din puținul pe care îl avea.

Odată a venit în mănăstire un cerșetor. Văzîndu-l, bătrînul călugăr i-a întins singura pîine pe care o avea. Cerșetorul însă a zis supărat: „Nu vreau pîine, vreau o cămașă!” Călugărului i s-a făcut milă de bietul cerșetor și l-a chemat să intre în turnul său să se odihnească.

Cînd a intrat în chilia Bătrînului, cerșetorul s-a minunat foarte tare. Călugărul nu mai avea nimic în afară de cămașa pe care o purta. Atunci, dezlegîndu-și trai-sta, cerșetorul a deșertat în mijlocul chiliei tot ce avea, zicînd: „Ia acestea, călugăre, că eu voi mai găsi în altă parte cele ce îmi trebuiesc!”

Cerșetorul a plecat, gîndindu-se în sinea sa cît de iu-bitor era acel călugăr sărac, dacă și-a dat ultima lui pîi-ne ca milostenie. Din ziua aceea, cerșetorul a hotărît să fie mai bun, să nu mai facă mofturi atunci cînd i se dă ceva, ci să primească totul cu mulțumire.

de noi. Căci Dumnezeu nu face nimic în zădărnici și nu aruncă în deșeu ceea ce a pregătit să facă.

CĂLUGĂRUL CARE DORMEA CU LEII

Tot în pustia Iordanului trăia un alt călugăr bătrîn care, pentru multa lui bunătate, ajunsese la sfințenie. Sfîntul bătrîn iubea atît de mult rugă-ciunea, încît de multe ori pleca din mănăstire și petre-cea săptămîni întregi în singurătatea pustiului. Acolo el vorbea cu Dumnezeu și cu îngerii și multe lucruri mi-nunate i se întîmplau.

Trebuie să știm că în pustiu sînt o mulțime de animale fioroase, cum ar fi leii, hienele, dar la fel de periculoși sînt și șerpii veninoși. Călugărul însă nu se temea de nimic, deoarece Îl avea ca apărător chiar pe Cel care a făcut toate animalele, adică pe Dumnezeu.

Se spunea despre acest călugăr bătrîn nu doar că nu se temea de fiarele sălbatice, dar și că, atunci cînd pleca singur în pustie, se adăpostea peste noapte în culcușurile leilor! Odată bătrînul s-a întors în mănăstire cu doi pui de leu înveliți în haina sa. Toți călugării s-au minunat și l-au întrebat cum de a reușit să ia acei pui din culcușul lor, cînd se știe cît de fioroase și rele sînt leoaicele care își apără puii. Bătrînul le-a zis: „Dacă vom păzi poruncile Domnului nostru Iisus Hristos, leii se vor teme

de noi. Căci Dumnezeu i-a făcut și animalele nu se ating de cei care ascultă de Dumnezeu.”

Toți călugării au rămas mirați și de atunci au început să fie mai buni și mai blînzi unul cu altul, ca și ei să ajungă neînfricați, ca bătrînul cel sfînt.

SFÎNTUL EUFROSIN ȘI MERELE DIN RAI

Cuviosul Eufrosin s-a născut într-o familie foarte săracă. De mic copil a fost liniștit și ascultător. Când a crescut mai mărișor, s-a dus într-o mănăstire și-i ajuta pe călugări la treburile lor, primind în schimb adăpost și hrană. Tînărul Eufrosin era tăcut și smerit și-i plăcea să petreacă mai mult în rugăciune decît pălăvrăgind sau lenevind. De aceea, Dumnezeu a rînduit în așa fel, încît Eufrosin să fie pus la bucătărie să gătească mîncare. Aici smeritul și iubitorul de liniș-

te călugăr se ruga cu inima la Dumnezeu și se gîndea la bunătățile care vor fi în viața viitoare.

Dumnezeu îl iubea foarte mult pe Eufrosin, pentru că el nu se certa niciodată cu nimeni. Vrînd să-l răsplătească pentru bunătatea sa, Dumnezeu i-a făcut lui Eufrosin următorul dar: să poată pleca în fiecare noapte, într-o clipită, oriunde l-ar duce gîndul. Cu alte cuvinte, era destul ca Eufrosin să-și dorească ceva foarte mult, că Dumnezeu îi și îndeplinea dorința. Dar pentru că Eufrosin se gîndea tot timpul la Grădina Raiului, noapte de noapte se pomenea în acea grădină, încît nu știa dacă ceea ce i se întîmplă este adevărat sau visează.

În acea mănăstire trăia și un preot sfânt. Acesta se ruga de multă vreme la Dumnezeu să-i descopere cum este în Grădina Raiului. Tot rugându-se așa, iată că s-a pomenit într-o noapte într-o grădină preafrumoasă, plină cu pomi, în care cântau păsări nemaipomenite. Când se uită mai bine, preotul ce să vadă? Nu-i venea să creadă ochilor! În mijlocul grădinii stătea Eufrosin, bucătarul, și se îndulcea din roadele pomilor.

Apropiindu-se, preotul l-a întrebat mirat: „A cui este grădina aceasta și cum ai ajuns aici?” „Aceasta este grădina aleșilor lui Dumnezeu, iar pe mine Dumnezeu

m-a lăsat aici să o păzesc și să mănînc din ea tot ce voiesc.” Atunci preotul i-a zis: „Oare poți să-mi dai și mie măcar ceva din această grădină preafrumoasă?” „Ia ce voiești” – i-a răspuns Eufrosin. Preotul a arătat cu mîna niște mere frumoase, iar Eufrosin, rupînd cîteva, i le-a pus în rasă. În aceeași clipă a bătut toaca și preotul s-a trezit din acea vedenie.

Preotul a crezut că tot ce s-a întîmplat a fost un simplu vis. Dar, cînd s-a ridicat din pat, ce să vadă? Pe masă erau trei mere frumoase, care umpleau camera de o

mireasmă nemaipomenită. Băgînd merele în sîn, preotul a alergat repede să-l caute pe Eufrosin. Acesta tocmai ieșea din chilia sa, cînd preotul grăbit l-a oprit: „Eufrosine, spune-mi unde ai fost azi-noapte?” „La mine în chilie” – i-a răspuns Eufrosin. „Te jur pe Dumnezeu, spune-mi adevărul!” Văzînd că preotul știe totul, Eufrosin nu s-a mai putut ascunde și i-a zis: „Am fost acolo unde ai fost și Sfinția Ta și eu ți-am dat merele pe care le ascunzi acum în sîn.”

Minunîndu-se foarte tare, îndată după terminarea rugăciunii, preotul a adunat toată mănăstirea și le-a povestit călugărilor cele întîmplute și despre darul mare al părintelui Eufrosin. Însă cînd toți au vrut să alerge la Eufrosin să-și ia binecuvîntare, ia-l pe Eufrosin de unde nu-i! Căci acesta, fiind smerit și nesuportînd laudele oamenilor, a fugit într-o altă mănăstire, unde s-a ascuns, ca nimeni să nu-l cunoască. Acolo Sfîntul Eufrosin a continuat să se roage în taină lui Dumnezeu și să plece în fiecare noapte în Grădina Raiului.

Iar merele acelea minunate au fost văzute de multă lume. Mulți bolnavi, gustînd cîte o bucățică din ele, s-au vindecat de bolile lor. Iar preotul a păstrat unul din mere pînă la moartea sa, căci mărul nu ară-

ta deloc semne că ar putrezi, ca merele obișnuite, ci, dimpotrivă, răsplinea întotdeauna o mireasmă foarte plăcută.

SFÎNTUL CONON ȘI TÎLHARII ÎNMĂRMURIȚI

Trăia odată un călugăr bătrîn pe nume Conon. Acesta era foarte iubit de Dumnezeu pentru bunătatea lui. De aceea Dumnezeu îl păzea întotdeauna, ca să nu i se întîmple ceva rău.

Odată Sfîntul Conon mergea prin pustie. Niște tîlhari l-au văzut și au vrut să-l omoare. Dar, cînd au ajuns în dreptul sfîntului și și-au ridicat săbiile ca să-l lovească, au înmărmurit. Mai mișcăți mîinile, dacă poți! Tîlharii au rămas așa, cu săbiile ridicate, petrecînd toată ziua în arșiță și răbdînd de sete.

Spre seară, Sfîntul Conon se întorcea pe același drum în mănăstirea sa. Tîlharii, cînd l-au văzut, au început a striga și a se văita, zicînd: „Omule al lui Dumnezeu, te rugăm, fă ceva ca să nu rămînem aici înțepeniți, iar noi făgăduim că de acum n-o să mai facem rău nimănui!”

Sfîntului Conon i s-a făcut milă de tîlhari, pentru că a văzut cît de necăjiți erau, cu buzele crăpate de arșiță și cu fața plînsă. „Bine – a zis Sfîntul –, eu mă voi ruga pentru voi, dar voi să vă țineți de cuvînt, căci altfel o să înțepeniți iarăși!” Și, făcînd Sfîntul Conon o rugăciune, tîlharii și-au revenit și plîngeau de bucurie, mulțumind Sfîntului Conon și lui Dumnezeu. De atunci tîlharii aceia n-au mai făcut rău nimănui.

POVEȘTEA ÎMPĂRATULUI MILOSTIV

Afost odată un împărat tânăr și foarte bun la inimă. Acesta de multe ori obișnuia să se plimbe prin țara sa însoțit doar de o singură slugă. De câte ori întâlnea vreun om sărman, împăratul îi dădea milostenie și-l ajuta cu ce putea.

Odată, mergînd pe cale, împăratul a văzut într-un loc pustiu un călugăr mort. Trimițîndu-și sluga înain-

te, împăratul și-a scos haina și a acoperit mortul. Apoi și-a continuat drumul, căci avea mult de mers în ziua aceea.

Însă tot călătorind el așa, s-a întîmplat că a căzut de pe cal și s-a rănit foarte tare la picior. Ajuns acasă, împăratul a chemat cei mai buni doctori la palat, dar în zadar. Piciorul s-a umflat și doctorii au zis că, dacă nu-l vor tăia, acesta va putrezi și împăratul va muri. Așa că au hotărît ca a doua zi de dimineață să-i taie piciorul, pentru a-i salva viața.

În noaptea aceea împăratul n-a putut dormi. El a rugat o slugă să-i aprindă candela și a rămas singur, privind la icoane și gândindu-se la soarta sa grea. Chiar atunci s-a deschis fereastra și în cameră a intrat un călugăr luminos. „De ce ești așa mîhnit, împărate?” – l-a întrebat călugărul. „Cum să nu fiu mîhnit, dacă mîine trebuie să-mi taie piciorul?” – i-a răspuns el.

Atunci călugărul s-a atins de piciorul împăratului și acela îndată s-a făcut sănătos. „Ridică-te și mergi!” – i-a zis călugărul. „Nu pot, că este rupt” – a răspuns împăratul. Dar luîndu-l călugărul de mîină, împăratul s-a ridicat și a putut merge ca și mai înainte. „Spune-mi, cine ești?” – a întrebat împăratul nedumerit. „Cum, nu mă recunoști? Oare nu este aceasta haina ta, cu care m-ai

acoperit ieri? Dumnezeu a văzut necazul tău și m-a trimis să te vindec, deoarece și tu mi-ai făcut bine.”

A doua zi împăratul era sănătos, spre mirarea doctorilor. El a povestit tuturor ce s-a întîmplat și toți au laudat pe Dumnezeu, Care îi ajută pe cei buni la inimă.

GRĂDINARUL ȘI BORCANUL CU GALBENI

Era odată un grădinar foarte bun la inimă, care lucra toată ziua la grădina sa, iar banii câștigați îi dădea săracilor. Multă vreme a petrecut grădinarul așa și Dumnezeu îl ajuta în toate pentru bună-tatea lui.

Dar iată că într-o zi a venit Diavolul la grădinar și a început a-l ispiti: „De ce dai toți banii tăi săracilor și nu-ți pui măcar câțiva deoparte? Iată, o să ajungi și tu bătrîn! Și ce vei face dacă vine vreo boală peste tine?” La început grădinarul n-a luat în seamă acele vorbe, deoarece știa că Dumnezeu îl ajută în toate. Dar, trecînd zilele și tot gîndindu-se la acele cuvinte, a hotărît să pună un galben deoparte.

N-a trecut multă vreme, că grădinarul a dosit și un al doilea galben. Și tot așa, pînă a umplut cu galbeni un borcan, pe care l-a îngropat în grădină.

Nimeni nu pricepea ce se petrece cu grădinarul. Toți au văzut că de la un timp el se schimbase foarte mult. Săracii, care mai înainte veneau la el și primeau din legumele din grădină, erau acum alungați cu mînie. Grădinarul vindea totul la piață, iar banii îi ascundea cu frică în borcan.

Văzînd zgîrcenia de care a fost cuprins grădinarul, Dumnezeu Și-a întors fața de la el și nu-l mai ajuta. Și iată că într-o zi, lucrînd prin grădină și gîndindu-se la borcanul cu bani, grădinarul a călcat într-o greblă și și-a rănit piciorul pînă la os. Mulți doctori a chemat grădinarul, dar fără folos, căci piciorul i se umfla tot mai tare și de acum începuse să putrezească.

Așa a cheltuit grădinarul tot borcanul cu galbeni pe doctori. Rămas și bolnav și fără bani, a hotărît să cheme un doctor, și de ultimul galben să-l roage să-i taie piciorul.

Noaptea grădinarul a adormit mîhnit și iată că i s-a arătat în vis Îngerul Domnului și i-a zis: „Unde îți sînt

banii, grădinare? De ce nu te faci sănătos cu ei, așa cum nădărdui ai? Să știi de acum că banii nu sînt de mare folos, iar omul milostiv Îl are ca ajutor pe Dumnezeu. Iată, și eu am fost trimis la tine să te ajut, căci Dumnezeu Și-a adus aminte de vremea cînd împărțeai averea ta săracilor și erai bun cu toată lumea." Îngerul a atins piciorul grădinarului și acela s-a făcut sănătos.

Cînd a venit doctorul dimineață, l-a găsit pe grădinar lucrînd în grădină. Toată lumea s-a minunat de cele întîmplate, dar mai ales oamenii sărmani s-au bucurat de tămăduirea grădinarului. Căci din acea zi grădinarul a început să fie milostiv ca mai înainte și tot cîștigul său îl împărțea săracilor.

TÎLHARUL CARE A AJUNS SFÎNT

A fost odată, cu multe veacuri în urmă, în părțile Egiptului, un tîlhar pe nume Moise. Acesta era negru și atît de puternic, încît era spaima tuturor. Nu numai oamenii obișnuiți se temeau de Moise, ci și tîlharii se cutremurau cînd auzeau de numele lui.

Însă nimeni nu știa că, dincolo de obiceiul cel fioros, tîlharul Moise avea o inimă bună. De multe ori se în-

treba în inima sa: „Oare la ce bun să fac atîtea răutăți? M-am săturat să se teamă toți de mine. Pentru că sînt atît de rău, nimeni nu mă iubește și eu mă simt atît de singur!”

Într-o zi, gîndindu-se el așa, iată că s-a întîlnit pe cale cu un călugăr. Îndată ce l-a văzut, călugărul a vrut să fugă, dar tîlharul a zis: „Nu te teme, că nu-ți voi face nici un rău. Ci te rog să stai de vorbă cu mine!” Călugărul i-a povestit tîlharului despre credința în Hristos și despre viața în mănăstire.

Tîlharului i-au plăcut foarte mult cele auzite de la călugăr și a hotărît să plece împreună cu el la mănăstire.

Așa a ajuns Moise, din tîlharul vestit ce era, călugăr. El și-a construit o chilie mică nu departe de mănăstire și trăia acolo rugîndu-se zi și noapte lui Dumnezeu, pe Care Îl iubea foarte mult.

Într-o zi, pe cînd Moise se ruga în chilie, au năvălit asupra lui patru tîlhari. Dar, spre mirarea lor, călugărul i-a trîntit pe toți la pămînt și, legîndu-i fedeleș, i-a dus ca pe un snop de grîu la starețul mănăstirii, zicîndu-i: „Luați-i și faceți ce vreți cu ei, căci eu nu vreau să-i bat, pentru că I-am făgăduit lui Hristos să nu mai fac rău nimănui.” Starețul s-a mirat foarte mult de puterea cea mare a lui Moise. Tîlharii au rămas și ei înmărmu-

riți, căci, în timp ce-i ducea în spate, gluga călugărului i-a căzut de pe cap și ei l-au recunoscut că este vestitul Moise, căpetenia lor de altădată.

Atunci tâlharii și-au cerut iertare de la stareț și, intrînd în vorbă cu Moise, l-au întrebat cum a ajuns călugăr, căci ei îl căutau demult. Moise le-a povestit totul de-a fir a păr, așa încît tâlharii au crezut și ei în Hristos, făgăduindu-se că de acum nu vor mai face nici ei rău nimănui.

Părintele Moise a trăit încă mulți ani în mănăstire și a devenit atît de blînd, încît a ajuns sfînt și Dumnezeu i-a dăruit darul facerii de minuni. El a ajutat multă lume cu rugăciunile și cu sfaturile sale, încît vestea despre sfințenia lui s-a răspîndit în tot Egiptul, ajungînd pînă în zilele noastre.

AVA DANIIL ȘI EVLOGHIE PIETRARUL

Era odată un pietrar pe nume Evloghie. Acesta muncea toată ziua la cioplit piatră, iar banii cîștigați îi împărțea în două: o parte pentru sine, iar alta pentru săraci. Evloghie era atît de milostiv, încît avea întotdeauna ușile casei sale deschise pentru străini.

S-a întîmplat odată ca Sfîntul Daniil pustnicul să zăbovească prin acele locuri, iar Evloghie, aflînd de el, l-a chemat în casa sa. Așa a aflat Sfîntul Daniil despre faptele bune pe care le făcea Evloghie. Întorcîndu-se în pustie, Sfîntul Daniil s-a rugat lui Dumnezeu, zicînd: „Doamne, am văzut cît de milostiv este pietrarul Evloghie, că își împarte puțînul său cîștig cu străinii. Te rog să faci ca Evloghie să se îmbogățească, pentru că așa va ajuta și mai mulți oameni!”

Dumnezeu asculta întotdeauna rugăciunile Sfîntului Daniil. Dar acum, auzindu-i rugămîntea, l-a între-

bat: „Pentru ce, părinte Daniile, ceri un lucru ca acesta? Evloghie Îmi este plăcut așa cum se află și nu este bine pentru el să se îmbogățească.” „Doamne – a zis iarăși avă Daniil –, Te rog să-mi îndeplinești această dorință, căci cred că Evloghie va ajuta pe foarte multă lume.” „Te pui tu chezaș pentru el?” – a întrebat Dumnezeu. „Da, Doamne!” – a zis cu hotărîre avă Daniil.

A doua zi, umblînd după piatră, Evloghie a găsit ascuns în pămînt un burduf cu galbeni. Însă, în loc să facă mai multă milostenie, așa cum se aștepta Sfîntul Daniil, Evloghie a dispărut cu bani cu tot. Mare a fost întristarea tuturor, căci nu mai avea cine să-i primească pe că-

lătorii străini. Sfântul Daniil era mîhnit și el că nu L-a ascultat pe Dumnezeu.

Într-o noapte, Dumnezeu i S-a arătat în vis Sfântului Daniil în chip de copil și i-a zis: „Vezi ce s-a întîmplat? Unde este acum Evloghie al Meu și cine îi mai ajută pe străini?” „Doamne, Tu le știi pe toate dinainte și trebuia să Te asult! – a zis avă Daniil. Ce pot să fac ca să-mi ispășesc vina?” „Dacă te-ai pus chezaș pentru el, du-te acum și-l adu, căci el se află în Alexandria.”

Întrebînd din om în om, avă Daniil a găsit în cele din urmă casa lui Evloghie. Acesta însă nu mai era acum pietrarul milostiv de altădată. Avea o casă mare, pe care o păzeau slujitori înarmați. Văzîndu-l pe călugărul bătrîn care striga din urma sa, Evloghie a poruncit să fie bătut cu bețe.

Așa a răbdat avă Daniil multe săptămîni la poarta lui Evloghie, bătut și batjocorit de slugi, dar Evloghie nu-l băga în seamă.

Văzînd Dumnezeu răbdarea Sfîntului Daniil, a făcut următoarea minune. S-a întîmplat ca Evloghie să se certe cu un mare dregător, care l-a și dat în judecată. Dregătorul acela era neam cu împăratul, așa că s-a hotărît ca lui Evloghie să i se taie capul. Cu chiu, cu vai a reușit Evloghie să fugă într-o noapte din Alexandria și să se întoarcă în satul său. Ajuns acasă, Evloghie a lepădat hainele scumpe pe care le avea, așa că urmăritorii săi nu l-ar mai fi recunoscut niciodată.

Evloghie s-a întors iar la viața sa de mai înainte, ciopliind pietre și împărțindu-și cîștigul cu străinii. El a început să fie iarăși plăcut lui Dumnezeu. Sfîntul Dani-

il venea și el de multe ori acasă la Evloghie, căci bietul pietrar și-a cerut iertare pentru că poruncise slugilor să-l bată în Alexandria, iar sfîntul l-a iertat. Povestirea aceasta a istorisit-o chiar avă Daniil unui ucenic de-al său, vrînd să-l învețe că nu este bine să cerem orice de la Dumnezeu, ci numai cele ce ne sînt de folos.

SFÎNTUL DE PE GUNOI

Acest Sfânt a fost neobișnuit încă de la naștere. Însuși numele lui o arată – Coprie, adică cel de pe gunoi. Căci Cuviosul Coprie, pe cînd era încă sugaar, a fost găsit de către călugării din obștea Sfințului Teodosie cel Mare pe o grămadă de gunoi. Mama sa, fiind gonită de barbari, a lăsat copilul pe grămada de gunoi din apropierea mănăstirii.

Copilul Coprie a fost luat în mănăstire de călugări. Aici el a fost hrănit cu lapte de o capră. Capra cred că știa că acest copil va ajunge sfînt, căci, de fiecare dată

cînd copilul plîngea, alerga din turma cu care păștea și venea să alăpteze copilul.

Însuși Sfîntul Teodosie îl iubea foarte mult pe copil, pentru că era în toate ascultător și harnic. Coprie, încă de cînd era mititel, îi ajuta pe călugării care împleteau coșuri, ducîndu-le apă de băut. Crescînd, a fost făcut, la rîndul lui, călugăr.

Pentru că era smerit și ascultător, Dumnezeu l-a învrednicit pe Coprie de mari daruri, de care el însuși nu știa. Aceasta și pentru marea dragoste pe care o avea Coprie pentru Sfântul Teodosie, căci el credea că pentru rugăciunile sfântului poate face orice.

Așa s-a întâmplat că s-a dus odată în pădure după lemne. Un urs, năvălind asupra măgărușului, i-a sfișiat piciorul. Atunci tînărul Coprie l-a apucat pe urs de ureche și i-a zis: „De ce ai făcut asta? Părintele Teodosie mă așteaptă cu lemnele! Acum o să te înham pe tine și o să cari tu lemnele în locul măgărușului, pînă se va vindeca!”

Mare le-a fost mirarea tuturor să vadă cum ursul cară lemne în locul măgarului!

Cuviosul Coprie a trăit în obștea Sfântului Teodosie pînă la adînci bătrîneți, făcînd mulțimi de minuni. Unele dintre ele s-au scris, dar și mai multe au fost uitate de vreme, căci de atunci au trecut multe veacuri.

VAMEȘUL ZGÎRCIT ȘI PÎINEA ARUNCATĂ

A fost odată în părțile Africii un vameș foarte zgîrcit, pe nume Petru. Acesta era atît de rău și de nemilostiv, încît săracii se temeau și să se apropie de el. Nimeni nu primise niciodată nimic de la acest vameș.

Într-o zi, strîngîndu-se săracii împreună, unul din ei a pus rămășag că nu se va lăsa pînă ce nu va primi ceva de la vameșul zgîrcit. Zis și făcut. Săracul s-a dus la poarta vameșului și a început să strige cît îl ținea gura să-i dea ceva milostenie.

S-a întîmplat ca vameșul tocmai să aducă acasă o căruță cu pîini. Nemaiputînd răbda strigătele săracului, Petru a luat o pîine și a aruncat-o în acela cu mînie, vrînd să-l alunge. Săracul a luat bucuros pîinea și a alergat la ceilalți cerșetori, lăudîndu-se că a primit milostenie de la vameșul cel hain.

Noaptea vameșul a avut un vis care l-a înfricoșat foarte mult. Parcă au venit la el niște negri și i-au luat sufle-

tul, ducîndu-l la un Judecător îmbrăcat în haine de lumină. Arătările cele negre zbierau, zicînd că ei trebuie să ia sufletul vameșului, deoarece acela nu a făcut nimic bun. Atunci a apărut un înger luminos și a zis: „Nu este adevărat! Ieri Petru a dat o pîine unui sărac! Iată această pîine!”

Atunci Judecătorul, care nu era altul decît Hristos, a zis: „Să punem pe cîntar faptele rele ale lui Petru, de o parte, iar de cealaltă parte această pîine!” Demonii au pus pe cîntar o mulțime de fapte rele și cîntarul s-a înclinat pînă jos. Atunci s-a apropiat și Îngerul și a pus pîinea pe celălalt taler. Ce minune! Pîinea singură a ridicat cîntarul și a tras mai mult decît toate faptele rele. În-

dată, urlînd supărați, demonii au dispărut din fața Judecătorului Milostiv.

Trezindu-se, vameșul a înțeles ce a fost acel vis și s-a minunat. „Dacă o pîine pe care am dat-o unui sărac, fără voia mea, mi-a ajutat atît de mult, oare cît de plăcuți lui Dumnezeu sînt cei care fac milostenie tot timpul?”

De atunci vameșul Petru a început să facă milostenie în fiecare zi, încît nu se putea găsi un om mai milostiv și mai bun în tot orașul.

HAINA DATĂ LUI HRISTOS

I ntr-o zi vameșul Petru a întîlnit un om atît de sărac, încît nu avea nici haină pe el. Făcîndu-i-se milă, Petru și-a scos haina sa frumoasă și scumpă și i-a dat-o săracului.

Săracul, după ce a rămas singur, s-a gîndit că nu poate să poarte o haină atît de scumpă și a hotărît să o vîndă.

După cîteva zile, mergînd prin piață, Petru și-a văzut haina pe care o dăduse săracului pusă la vînzare. El s-a mîhnit foarte mult și și-a zis în gînd: „Dumnezeu nu a primit milostenia mea, deoarece săracul nu a păstrat haina, ci a pus-o la vînzare.”

Petru a umblat mîhnit toată ziua și așa a și adormit. Noaptea el a avut următorul vis. Un tînr frumos a venit la el îmbrăcat în haina pe care o dăduse săracului. Nedumerit peste măsură, Petru l-a întrebat: „Cine ești și de unde ai această haină?” Tînrul i-a răspuns cu glas dulce: „Eu sînt Hristos, și această haină Mi-ai dat-o tu. Căci oricine dă ceva unui sărac, Mie Îmi dă.”

Petru s-a trezit nespus de bucuros, hotărînd ca de atunci înainte să facă și mai multă milostenie. El a devenit atît de bun, încît a ajuns sfînt.

STICLA ASCUNSĂ

Cu foarte multă vreme în urmă, trăia în părțile Italiei un călugăr sfînt pe nume Benedict. Acesta era stareț al unei mănăstiri, pe care o conducea cu strictețe. Nimeni nu putea ascunde nimic de Sfîntul Benedict, căci bătrînul era înzestrat de Dumnezeu cu darul clarviziunii și vedea tot ce se făcea în taină, la orice depărtare.

În aceeași mănăstire trăia și un tînr pe nume Exilarat. Într-o zi, Sfîntul Benedict l-a trimis pe băiat să aducă de

la cineva niște vin. Exilarat a primit două sticle cu vin, dar pe drum a hotărît să ascundă o sticlă și să-l mintă pe bătrîn că a primit numai una. Așa a și făcut.

Ajungînd la mănăstire cu o singură sticlă, băiatul a dat-o starețului sfînt, care i-a mulțumit cu căldură. În să la despărțire sfîntul i-a zis: „Vezi să nu bei din sticla pe care ai ascuns-o, ci să o înclini puțin, să vezi ce-o să se întîmple.” Rușinat peste măsură, Exilarat și-a cerut iertare pentru păcatul făcut și s-a dus să vadă ce se va întîmpla cu sticla ascunsă.

Ajuns la locul unde era ascuns vinul, Exilarat a luat sticla și a înclinat-o puțin, așa cum îi spusese Sfîntul Benedict. Îndată din sticlă a ieșit un șarpe.

Atunci a înțeles Exilarat cine l-a învățat să ascundă vinul și ce i s-ar fi putut întîmpla dacă Sfîntul Benedict nu l-ar fi atenționat să nu bea din sticla ascunsă.

PUTEREA RUGĂCIUNII

Mulți sînt cei care se roagă în orice vreme lui Dumnezeu, dar puțini cunosc puterea rugăciunii, mai ales atunci cînd se face cu credință de către oamenii plăcuți lui Dumnezeu. De aceea și noi vrem să povestim o întîmplare minunată pe care a transmis-o în scris Sfîntul Grigorie cel Mare, papa Romei.

Pe cînd goții au năvălit asupra Italiei, un soldat oarecare a fost luat prizonier. Soția acestuia nu și-a pierdut cumpătul, ci, atunci cînd avea vreme, mergea la biserică și îl ruga pe preot să-l pomenească pe soldat la Liturghie.

După un timp, soldatul a fost eliberat. Întorcîndu-se acasă, el i-a povestit soției că, în anumite zile, lanțurile cădeau de pe el, încît gardienii care îl păzeau nu știau ce se întîmplă. Femeia și-a dat seama că acelea erau zilele în care ea se ducea la biserică să se roage pentru el.

ÎNĂLȚIMEA SMERENIEI

Trăiau odată în Alexandria doi călugări bătrîni, unul într-o parte a cetății, iar altul în alta. Aceștia au petrecut foarte mulți ani închiși în chiliile lor, încît nimeni, în afară de cîțiva ucenici, nu le vedea fața.

Tot orașul zicea despre cei doi bătrâni că sînt sfinți și multe minuni se săvîrșeau pentru rugăciunile lor.

Pentru că erau atît de bătrîni, s-a apropiat vremea ca unul dintre călugări să moară. Acesta, pentru că auzise atîtea despre celălalt bătrîn sfînt, a vrut să-l cunoască înainte de moarte. Deci a trimis la el pe ucenicul său, rugîndu-l să vină să-și ia rămas bun înainte de moarte.

Auzind invitația din gura ucenicului, celălalt bătrîn a hotărît să facă pe plac sfîntului călugăr, pe care și el de multă vreme dorea să-l cunoască. Însă hotărî să nu vină îndată, ci să aștepte noaptea. Căci se temea bătrînul ca nu cumva oamenii să-l vadă și să alerge după el.

Trebuie să știm că sfinților nu le plăcea ca oamenii să-i laude. Ei erau foarte modești. Dar cu cît se ascundeau mai mult de laudele oamenilor, cu atît Dumnezeu le dădea mai multe daruri și ei deveneau tot mai vestiți.

Așa s-a întîmplat și cu bătrînul nostru. Căci, dorind el să se ascundă de ochii oamenilor, a hotărît să meargă la celălalt bătrîn noaptea. Însă cînd a ieșit în stradă, iată că doi îngeri au stat alături de el cu făclii aprinse, ca să-i lumineze calea.

E ușor să ne dăm seama că toată cetatea a alergat să vadă o astfel de priveliște minunată, iar Bătrînul smerit, în loc să se ascundă, a devenit și mai vestit.

Așa se întîmplă cu toți cei care nu se laudă cu faptele lor bune, căci pe aceștia Dumnezeu Însuși îi face vestiți înaintea tuturor.

CUPRINS

<i>Cuvînt înainte</i>	5
Strugurele Sfîntului Macarie	8
Sfîntul Agaton și Îngerul	15
Călugărul sărac și cerșetorul fudul	20
Călugărul care dormea cu leii	23
Sfîntul Eufrosin și merele din Rai	26

Sfîntul Conon și tîlharii înmărmuriți	32
Povestea împăratului milostiv	34
Grădinarul și borcanul cu galbeni	38
Tîlharul care a ajuns sfînt	43
Ava Daniil și Evloghie pietrarul	47
Sfîntul de pe gunoi	54
Vameșul zgîrcit și pîinea aruncată	57
Haina dată lui Hristos	61
Sticla ascunsă	63
Puterea rugăciunii	65
Înălțimea smereniei	67

DIFUZARE:

S.C. Supergraph S.R.L.

Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,

031216, București

Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84

e-mail: contact@supergraph.ro

www.librariasophia.ro

www.sophia.ro

Societatea de Difuzare SUPERGRAPH

vă oferă posibilitatea de a primi prin poștă

cele mai bune cărți de spiritualitate,

teologie, cultură religioasă, artă, filozofie

apărute la edituri de prestigiu.

Plata se face ramburs la primirea cărților;

taxele poștale sunt suportate de Supergraph.

Vă așteptăm la

LIBRĂRIA SOPHIA

str. Bibescu Vodă nr. 19,

040151, București, sector 4

(lângă Facultatea de Teologie)

tel. 021-336.10.00; 0722.266.618

www.librariasophia.ro

Sacrifică puțină vreme pentru a răsfoi cărțile noastre:

este cu neputință să nu găsești ceva

pe gustul și spre folosul tău!

De la bun început, trebuie să spunem ce este un Pateric. Cuvîntul *pateric* provine de la grecescul *pater*, adică părinte. Prin urmare Patericul este o carte care cuprinde cuvinte ale Sfinților Părinți adunate pentru folosul credincioșilor.

Patericul de față, numit de noi „mic”, nu este o prescurtare a vreunuia dintre patericele mari, ci o culegere de texte din mai multe izvoare, cum ar fi: *Lavsăicomul*, *Patericul Egiptean*, *Limonariul*, *Proloagele*, *Viețile Sfinților*. Pe lângă acestea, am preluat istorisiri din *Viețile Sfinților Italiani* cuprinse în *Dialogurile Sfințului Grigorie cel Mare*.

Micul Pateric este denumit astfel atît din cauza dimensiunilor sale, cît și pentru faptul că se adresează celor mici. Am căutat să selectăm povestiri care să trezească interesul copiilor. Ele au fost repovestite, pentru a fi cît mai clare și mai ușor de urmărit.

